

Základní škola, Most, Jakuba Arbesa 2454, příspěvková organizace

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM 2024/25

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Základní škola Jakuba Arbesa 2454, Most 43401
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Hrdinová Libuše
Telefon na ředitele	417 639 398
E-mail na ředitele	reditel@7zsmost.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence	Mgr. Krausová Monika
E-mail	monika.krausova@7zsmost.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce	Mgr. Pátková Jana
E-mail	jana.patkova@7zsmost.cz

	Počet tříd	Počet žáků
Přípravná třída	1	15
ZŠ – I. stupeň	16	395
ZŠ – II. stupeň	15	264

NS		VS	
	Počet žáků v ročníku		Počet žáků v ročníku
Přípravný ročník A	15	6.A Mgr. Hana Vávrová	66
1.A Mgr. Jitka Termerová	81	6.B Mgr. Jitka Cwierzová	
1.B Mgr. Monika Mrvíková		6.C Mgr. Jana Cukrová	
1.C Mgr. Martina Korandová		7.A Mgr. Jana Pátková	
2.A Mgr. Jana Preslová	89	7.B Mgr. Jana Štěpánková	61
2.B Mgr. Bohdana Šuchová		7.C Mgr. Lukáš Procházka	
2.C Mgr. Petra Zimmermanová		77	8.A Mgr. Renata Kratochvílová
2.D Mgr. Jana Kohoutová	8.B Mgr. Ondřej Václavek		
3.A Mgr. Vlasta Kosejková	75		8.C Mgr. Kamil Šlachta
3.B Mgr. Petra Zieglerová		9.A Mgr. Martina Becková	75
3.C Mgr. Miroslava Zieglerová		9.B Mgr. Radka Bobelová	
4.A Mgr. Vladimíra Bažantová	75	9.C Mgr. Štěpán Mareček	
4.B Mgr. Ivana Kasalová			
4.C Mgr. Jana Weisssová			
5.A Mgr. Pavlína Havelková	73		
5.B Mgr. Lenka Jarolímová			
5.C Mgr. Lenka Ďurišová			

Minimální preventivní program 2023/24	1
Základní údaje	2
Úvod	4
Zmapování situace ve škole	4
Stanovení cílů MPP	4
Minimální preventivní program	5
Spolupráce vedení školy a pedagogických pracovníků	5
Spolupráce s vedením školy	5
Spolupráce s pedagogickým sborem	5
Vzdělávání MP	5
Spolupráce školy s rodiči	6
Preventivní aktivity a programy pro žáky školy	6
Seznámení žáků s činností ŠMP	6
Specifická a nspecifická prevence pro žáky	6
Prevence ve výuce	6
Preventivní aktivity	7
Volnočasové aktivity	7
Šetření rizikového chování ve škole	7
Spolupráce s jinými institucemi	Chyba! Záložka není definována.
Vyhodnocení realizace MPP v uplynulém školním roce	9
Krizový plán	10
Šikana	10
Učitel je svědkem šikany – brutálního násilí	10
Učitel se o šikaně od někoho dozví	10
Kyberšikana	11
Návykové látky	11
Tabákové výrobky	11
Alkohol	12
Omamné a psychotropní látky (OPL)	12
Krádeže a vandalismus v prostředí školy	13
Záškoláctví	14
Sebepoškozování	14
Poruchy příjmu potravy	14
Pandemie, online výuka	14
Plán následné intervence	15
Postup při podpůrném řešení situace	15

ÚVOD

Preventivní program vychází ze Strategie prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT, jehož součástí je Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení a Metodický pokyn MŠMT k prevenci rizikového chování u dětí a mládeže.

Uvědomujeme si, že nárůst rizikového chování včetně zneužívání návykových látek v populaci mládeže a dětí školního věku se stává celospolečenským problémem a děti patří k nejohroženější skupině. Proto klademe na primární prevenci velký důraz. Snažíme se poskytnout žákům co nejvíce informací o dané problematice, podaných přiměřeně věku žáků, a na toto téma s nimi hovořit i na neformální úrovni. Primární prevence je tedy zaměřena na osvětu všech žáků naší školy, respektuje jejich věk a osobnostní zvláštnosti.

MPP představuje aktivity ve všech oblastech prevence rizikového chování u dětí a mládeže, kam zařazuje zejména agresí, šikanu, kyberšikanu, násilí, vandalismus, intoleranci, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobii, homofobii, záškoláctví, závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling, rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, spektrum poruch příjmu potravy, negativní působení sekt a sexuální rizikové chování.

ZMAPOVÁNÍ SITUACE VE ŠKOLE

Škola se nachází v klidné části Mostu, kousek od centra a má devět ročníků, po třech třídách v každém ročníku. Je zaměřena na všeobecné základní vzdělávání všech žáků. V letošním školním roce naši školu navštěvuje celkem 671 žáků.

Naše škola je v jedné budově a má tři patra. V přízemí a prvním patře jsou žáci I. stupně, ve zbývajících patrech jsou žáci II. stupně. Škola je výborně technicky vybavena. Mimo dvou počítačových učeben se zde nachází také nově zřízená multifunkční učebna, učebna anglického jazyka, odborné učebny aj. Každá učebna je vybavena interaktivní tabulí. Škola má k dispozici dvě tělocvičny a dvě venkovní hřiště. Součástí je také jídelna a školní družina, kterou využívají především mladší žáci.

V rámci Minimálního preventivního programu se naše škola zaměřuje především na vytváření příjemného a pozitivního klimatu ve škole i třídách, je zde snaha o vytváření kladných, přátelských vztahů v třídních kolektivech, učíme děti vzájemně komunikovat, vzájemně se respektovat a tolerovat odlišnosti. MPP je zaměřen mimo jiné také na patologicky škodlivé jevy, které se mohou ve škole objevit. Na správné postoje žáků a asertivní chování a jednání žáků ke spolužákům i ke svému okolí.

STANOVENÍ CÍLŮ MPP

Minimální preventivní program vychází ze Strategie prevence rizikového chování u dětí a mládeže MŠMT, jehož součástí je Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení a Metodický pokyn MŠMT k prevenci rizikového chování u dětí a mládeže.

Minimální preventivní program naší školy je součástí vzdělávacího programu a jeho hlavním cílem je vzdělávat žáky v oblasti ochrany zdraví a snaže vést žáky ke zdravému a plnohodnotnému způsobu života. Témata se promítají do všech oblastí vzdělávání naší školy, a to v rámci vyučovacích hodin a také v rámci nespécifické i specifické preventivní činnosti.

V letošním školním roce se zaměříme na:

1. Kompetence žáků a jejich rozvoj
 - Sociální dovednosti – navázání a prohloubení vztahů mezi žáky ve třídách
 - Konstruktivní řešení problémů zdokonalování dovedností asertivně řešit konfliktní situace, umět naslouchat, otevřeně komunikovat (např. formou komunitních kruhů), schopnost pomoci
 - Zdravé sebepojetí – rozvoj osobnostních kvalit, podpora zdravého sebevědomí, podpora asertivního chování, rozvoj zodpovědnosti a morálního vědomí
2. Pravidla soužití
 - Respektování odlišností jednotlivců, vzájemný respekt mezi žáky

- Spolupráce žáků – spoluvytváření pravidel školy – komunikace mezi žáky, učiteli a vedením školy (jedna z forem je parlament, kde žáci vznášejí požadavky, připomínky a návrhy na zlepšení)
 - Uvědomění si osobní zodpovědnosti
3. Spolupráce
- Spolupráce celé školy – všech žáků a všech učitelů
 - Spolupráce mezi třídními kolektivy – rozvoj komunikačních dovedností, prohloubení vzájemné tolerance, přátelské jednání mezi spolužáky
 - Úzká spolupráce mezi rodiči a školou
 - Otevřená komunikace mezi rodiči, učiteli a žáky
 - Spolupráce učitelů – společné řízení vzdělávání v ročníku, spolupráce napříč ročníky
 - Spolupráce s dalšími institucemi – PPP, odborná pracoviště, OSPOS, Městská policie, instituce zaměřené na prevenci – divadélka aj.
 - Úzká spolupráce s metodikem prevence z PPP a ostatními metodiky prevence z Mostu a Litvínova – pravidelné schůzky MP
4. Bezpečí ve škole
- Jasně vyjádření postojů všech pedagogických pracovníků k jakýmkoli formám diskriminace a šikany
 - Prohloubení dovedností rozeznat rizikové vlivy a vyvarovat se jim
 - Předcházení a řešení agresivního chování, šikany či kyberšikany
 - Řešení nevhodného chování a jednání jednotlivých žáků – ničení školního majetku, užívání vapo cigaret v prostorách školy
 - Nahrazení mobilních telefonů během přestávek jinými aktivitami – sportovními a relaxačními koutky, kde si děti mohou zahrát hry, zasportovat si, či si povídat

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

SPOLUPRÁCE VEDENÍ ŠKOLY A PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Na realizaci MPP se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci. MP spolupracuje s výchovnou poradkyní a školní psycholožkou – společně koordinují aktivity školy v oblasti prevence. Koordinovaná spolupráce probíhá pod záštitou Školního poradenského pracoviště. Aktivity MPP vychází z potřeb školy.

SPOLUPRÁCE S VEDENÍM ŠKOLY

Školní metodik prevence informuje o řešení závažných problémů vedení školy. Spolupracuje s ředitelkou školy, její zástupkyní, školním psychologem, sociálním pracovníkem a výchovnými poradci školy.

SPOLUPRÁCE S PEDAGOGICKÝM SBOREM

Školní MP úzce spolupracuje s třídními učiteli i učiteli bez třídnictví. Průběžně mapuje situaci na škole a průběžně informuje učitele o situaci v třídních kolektivech. Šetří rizikové chování. Předává důležité informace ostatním pedagogickým pracovníkům. Vytváří projekty, které probíhají 2x ročně v blocích nebo organizuje preventivní aktivity vyplývající z potřeb školy či aktuální situace. Každý pedagogický pracovník se podílí na MPP, spolupracuje a účastní se preventivních aktivit.

SPOLUPRÁCE UČITELE A ŽÁKA

Učitel se snaží vybudovat vzájemnou důvěru se žáky, respektuje názory žáků, spolupracuje s rodinou žáka a společně žáka podporují. Pokud se vyskytne problém, tak si učitel všímá varovných signálů, které mohou naznačovat diskomfort žáka. Snaží se hledat příčinu problému a navrhuje možné řešení. Pokud je potřeba, doporučí spolupráci s VP nebo MP nebo školním psychologem. Učitel nabízí všem rodičům možnost konzultace během celého školního roku a rodiče mohou využít možnost podívat se i do výuky.

VZDĚLÁVÁNÍ MP

Školní metodik prevence se vzdělává samostudiem odborné literatury, prohlubuje své odborné znalosti, vzdělává se dle potřebných vyhlášek a směrnic dle pokynů okresního metodika prevence. Účastní se schůzek MP. Účastní se vzdělávacích seminářů zaměřených na prevenci.

SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

- Naše škola má webové stránky 7zsmost.edupage.org. Na webových stránkách naší školy jsou rodiče informováni o dění a důležitých akcích školy, o zájmových kroužcích a jiných aktivitách školy
- Rodiče jsou informováni během třídních schůzek, které probíhají 3x do roka. Dvě třídní schůzky probíhají ve formě tripartit – zde je prostor především pro žáky, kteří se mohou vyjádřit ke své práci během školního roku, pohovořit o úspěších či nezdarech a hledat možnosti, které žáka posunou k lepším výkonům.
- v případě akutního řešení rizikové situace jsou rodiče daného žáka vyzváni ke spolupráci (záškoláctví, návykové látky, projevy šikany apod.)
- rodiče budou informováni o možných hrozbách spojených s internetem (kyberšikana aj.), budou jim předány kontakty na webové stránky zabývající se rizikovými projevy chování (www.seznamsebezpecne.cz, www.e-bezpeci.cz, www.saferinternet.cz apod.)
- konzultace pro rodiče – Mgr. Pátková Jana – pondělí, středa, pátek – 13.00 – 15.00
- rodiče budou neprodleně individuálně informováni o vzniklé situaci, která se bude týkat jejich dítěte
- Aktivita pro rodiče a žáky – rodičům a žákům je každoročně nabízena účast na řadě aktivit a akcích školy – vánoční dílny, halloweenská párty, lampionový průvod, čtvero ročních dob, besídka, „Pálení čarodějnic“, akce pořádané družinou apod.

PREVENTIVNÍ AKTIVITY A PROGRAMY PRO ŽÁKY ŠKOLY

SEZNÁMENÍ ŽÁKŮ S ČINNOSTÍ ŠMP

- Prostřednictvím TU na třídnických hodinách
- Konzultační hodiny dle domluvy
- Využívání schránky důvěry
- Nástěnka ve vestibulu školy
- NNTB – internetový portál

SPECIFICKÁ A NESPECIFICKÁ PREVENCE PRO ŽÁKY

PREVENCE VE VÝUCE

Na realizaci Minimálního preventivního programu se podílí všichni vyučující v rámci třídnických hodin. Tematické okruhy průřezových témat jsou zařazeny do plánů učiva v průběhu roku. Pro rozvoj klíčových kompetencí žáků tematické oblasti procházejí napříč vzděláváním. Jedná se např. o zvyšování sebevědomí žáků, komunikativní dovednosti, konstruktivní řešení problémů, schopnost klást otázky a vyjádřit svůj názor, řešení stresu, učení vzájemné pomoci, schopnost říci si o pomoc a vědomí kam se v jakých záležitostech obrátit, vyrovnání se s neúspěchem, obrana před manipulací, předávání informací a prožitkové programy zaměřené na dodržování práv, na prevenci záškoláctví, závislosti na návykových látkách včetně alkoholu a tabáku, gamblingu, rasismu, sexuálního a jiného zneužívání, působení sekt a některých nových náboženských směrů,...)

I. stupeň ZŠ

Na prvním stupni se žáci s jednotlivými tématy setkávají v předmětech prvouka, přírodověda, vlastivěda, výtvarná výchova, český jazyk. Primární prevence na prvním stupni je v kompetenci třídního učitele. Učitelé využívají různé metody a formy práce – výklad, skupinová práce, samostatná práce, projektové vyučování aj.

Z hlediska specifické prevence je v letošním roce pro žáky nižšího stupně připraveno mnoho aktivit ve spolupráci s městskou policií (viz. příloha 1.)

II. stupeň ZŠ

Na druhém stupni je potřeba práci vhodně zkorigovat, aby děti nebyly přehlceny informacemi a aby jednotlivá témata nepřekrývala. Témata z oblasti primární prevence se prolíná s předměty výchova ke zdraví, občanský

výchova, přírodopis, chemie, dějepis, český jazyk, IT atd. I na druhém stupni učitelé využívají různé metody a formy práce – výklad, skupinová práce, samostatná práce, projektové vyučování aj.

Z hlediska specifické prevence v letošním školním roce projdou žáci II. stupně průpravou „Zabezpečení objektu proti útočníkovi – když je útočník ve škole“ – I. pololetí a „Zabezpečení objektu proti útočníkovi – když se útočník dostane do třídy“ – II. pololetí, a to vše ve spolupráci s MP. Dále je čeká několik přednášek na téma – „Jak se nestát obětí protiprávního jednání“, „Kyberšikana“. (Příloha 2.)

PREVENTIVNÍ AKTIVITY

- Schránka důvěry – děti mohou využívat schránku důvěry, která je anonymní a klíč má jen MP
- Elektronická komunikace – děti se mohou na ŠMP obrátit přes emailovou korespondenci
- Besedy s Městskou policií a PČR
- Preventivní programy vytvořené ŠMP ve spolupráci se školní psycholožkou
- Aktuální nabídky akreditovaných organizací – K – centrum – „Most k naději“, SOFA aj.
- V případě potřeby – spolupráce s okresní metodičkou prevence a PPP Most

AKTIVITY NA PODPORU Kladných vztahů, které nás čekají v letošním školním roce

- Ozdravné pobyty – Šumava
- Divadlo, kino, sportovní aktivity mezi třídami
- Projektové dny – v rámci tříd i mezitřídně
- Přespávání ve škole
- Školní parlament
- Vánoční dílny pro rodiče i žáky
- Halloweenská párty pro děti a rodiče
- Lampionový průvod
- Masopustní průvod
- Akce pro předškolní děti a jejich rodiče – čtvero ročních dob
- Adaptační pobyty – 2 a více dnů – pro 6, 7, 8 ročníky.

ADAPTAČNÍ POBYTY

V září 2024 a v květnu 2025 proběhne adaptační kurz pro 6, 7 a 8 ročníky zaměřený na stmelování kolektivu a podporu kladných vztahů ve třídě. Během kurzu budou žáci formou her a skupinových prací rozvíjet sociální dovednosti, týmovou spolupráci, konstruktivní řešení problémů, schopnost otevřeně komunikovat s ostatními a pozitivně vnímat sebe i ostatní.

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Naše škola nabízí velké spektrum volnočasových aktivit v odpoledních hodinách – pěvecký sbor, keramický kroužek, šprtec, kroužek „mladý vědec“, cvičení, házená, volejbal aj. viz. webová stránka školy.

SPOLUPRÁCE S JINÝMI INSTITUCEMI

Dle vzniklé situace, potřeb a aktuální nabídky škola bude spolupracovat s uvedenými institucemi:

- PPP Most
- Městská policie
- Policie ČR
- OSPOD Most
- K – centrum Most
- Neziskové organizace
- Linka důvěry

ŠETŘENÍ RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ VE ŠKOLE

- V případě potřeby (ohrožení žáka, prokázáno rizikového chování atd.) bude školní metodik prevence vést individuální konzultace, popř. šetření vzniklé situace, a to ve spolupráci s třídními učiteli, vedením školy, výchovnou poradkyní, školním psychologem, sociálním pracovníkem, zákonnými zástupci a dle potřeby se zástupci OSPOD Most
- V případě potřeby bude spolupracovat se státními institucemi zabývajícími se rizikovými projevy chování – Policie ČR, Městská policie
- Standardní činnosti školního metodika prevence jsou vymezeny vyhláškou č.197/2016 Sb. (novela vyhlášky č. 72/2005 Sb.), o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. O svých činnostech vede metodik prevence písemnou dokumentaci v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.

ŠKOLSKÝ PORADENSKÝ TÝM, ORGANIZACE A STRUKTURA

Školský poradenský tým se podílí na organizaci a struktuře prevence na naší škole.

Ředitelka školy, vedení školy

Vedení školy se obvykle skládá z několika klíčových osobností, které mají na starosti různé aspekty řízení a provozu školy. Ředitel školy je hlavní odpovědná osoba za chod školy, která se stará o strategické plánování, komunikaci s rodiči a školskými orgány, personální otázky a celkový rozvoj školy. Zástupci ředitele se mohou specializovat na různé oblasti, jako je pedagogika, administrativní nebo výchovné poradenství. Pomáhají řediteli s každodenním řízením školy. Vedení školy hraje klíčovou roli ve vytváření pozitivního školního prostředí a zajištění kvalitního vzdělávání pro všechny žáky. Důležité je také zapojení rodičů a komunity do školních aktivit a rozhodovacích procesů.

Metodik prevence

Školní metodik prevence se ve školním prostředí zaměřuje na prevenci rizikového chování žáků a podporu jejich zdravého vývoje. Má za úkol vytvářet a implementovat programy a aktivity, které pomáhají předcházet problémům, jako jsou šikana, užívání návykových látek, duševní poruchy nebo jiné formy sociálně patologického chování.

Školní metodik prevence hraje klíčovou roli v podpoře zdravého a bezpečného školního prostředí, které napomáhá k celkovému rozvoji žáků.

Výchovný poradce

Výchovný poradce se specializuje na pomoc žákům, studentům a jejich rodinám v oblasti vzdělávání a osobního rozvoje. Jeho úkolem je poskytovat poradenství v otázkách vzdělávacích strategií, volby povolání, problémů s učením, sociálních vztahů a dalších aspektů, které mohou ovlivnit školní úspěch a psychickou pohodu žáků. Role výchovného poradce je klíčová pro podporu zdravého a pozitivního školního prostředí.

Školní psycholog

Školní psycholog poskytuje podporu žákům, učitelům i rodičům. Jeho hlavní role spočívá v pomoci při řešení problémů spojených s učením, emocemi, chováním a sociálními vztahy, které mohou ovlivňovat školní výkon a celkové blaho žáků. Školní psycholog může také pomáhat s prevencí a intervencemi v krizových situacích, například po traumatech nebo vážných konfliktech.

Školní sociální pedagog

Školní sociální pedagog je odborník, který v rámci školy pracuje s žáky, jejich rodinami, učiteli a celým školním prostředím s cílem podporovat sociální a osobní rozvoj žáků, zlepšovat jejich školní zkušenosti a pomáhat řešit problémy spojené s chováním, rodinnými nebo sociálními problémy.

Třídní učitel

Třídní učitel je pedagog, který má na starosti konkrétní třídu ve škole. Je odpovědný za celkové řízení a organizaci výuky ve své třídě, koordinaci vztahů mezi žáky, učiteli a rodiči, a za zajištění, že všichni žáci mají optimální podmínky pro učení a osobní rozvoj. Třídní učitel je tedy nejen pedagog, ale i „mentor“ a „vedoucí“ třídy, který má velmi důležitou roli v každodenním životě žáků a jejich školní zkušenosti.

Odborná pracoviště

Škola spolupracuje s těmito institucemi – PPP, OSPOD, Policie ČR, Městská Policie a neziskové organizace.

VYHODNOCENÍ REALIZACE MPP V UPLYNULÉM ŠKOLNÍM ROCE

Preventivní program během školního roku naplňován podle plánu. Preventivními programy se podařilo pokrýt první i druhý stupeň naší školy. Mimo nespecifickou prevenci proběhly programy zaměřené na třídní i mezitřídní spolupráci, řešení problémových situací, drogové závislosti a kyberšikanu.

Do konce roku budou probíhat plánované programy s Městskou Policií zaměřené na sebeobranu v návaznosti na loňský školní rok.

Preventivní programy specifické prevence se i nadále budou zabývat těmito tématy – kouření Vapo cigaret, žvýkácký tabák, kyberprostor a kyberšikana, šikana obecně. I nadále se budeme zaměřovat na spolupráci a toleranci ve třídách.

ŠIKANA

Škola je povinná řešit šikany ve škole a na akcích pořádaných školou.

UČITEL JE SVĚDKEM ŠIKANY – BRUTÁLNÍHO NÁSILÍ

- Je nutný zásah pedagoga či jiné dospělé osoby ve škole ku prospěchu oběti.
- Odvedte okamžitě oběť do bezpečí.
- Ihned se vraťte zpět do třídy nebo do ní pošlete jiného pedagoga, příp. pověřte dozorem někoho ze žáků (zabránění domluvě agresorů na křivé skupinové výpovědi)!
- Zalarmujte ředitelku školy a další pedagogy, a domluvte se na spolupráci při vyšetřování – i za cenu přerušování výuky. Nejlépe rozdělit třídu na 2 poloviny, zabezpečit pedagogický dozor.
- Pokračujte v pomoci a podpoře oběti (dát oběti napít, zajistit lékařské vyšetření)! Po návratu od lékaře nepouštět oběť zpět do třídy.
- Kontaktujte zákonného zástupce oběti.
- Při rozhovoru se zák. zástupcem se vyvarujte slovu šikana, lépe je používat trápení nebo ubližování dítěti. Hovořit s nimi „na rovinu“, ujistit je, že se konflikt řeší. Dohodnout s rodiči, jakým způsobem bude zajištěna bezpečnost dítěte (nejlépe nechat doma).
- Poučte rodiče o tom, že mohou kontaktovat právníka. Některé případy šikany nespádají do kompetencí školy. V těchto případech mohou mít rodiče zájem řešit situaci jinými cestami. Mohou žalovat agresora u občanského soudu např. za obtěžování, úmyslné vystavování nepříjemným zážitkům, stresu atd.
- Ohlaste celou věc policii (příp. kurátorovi pro mládež).
- Následovat by mělo vlastní vyšetřování incidentu, včetně zápisu a řešení dle školního řádu.
- Zajistěte si podporu a pomoc externího pracovníka, se kterým má naše škola navázanou spolupráci, nevýmaje pracovníka represivního orgánu. To zvláště v případě, kdy šikana zahrnovala reálné ohrožení bezpečnosti studentů nebo zaměstnanců školy.

UČITEL SE O ŠIKANĚ OD NĚKOGO DOZVÍ

1. OVĚŘENÍ SITUACE

- Zajistěte si podporu a pomoc externího pracovníka, se kterým má vaše škola navázanou spolupráci. To zvláště v případě, kdy šikana zahrnovala reálné ohrožení bezpečnosti studentů nebo zaměstnanců školy.
- Zajistěte kolegy, kteří budou spolupracovat na šetření. Třídní učitel může spolupracovat, ale nesmí být hlavní vyšetřovatel.
- Nalezněte vhodné informátory. Promluvte si s více informátory, případně je požádejte, zda mohou danou skutečnost dosvědčit, ale zároveň na ně nenaléhejte.
- Nalezněte vhodné svědky.
- Kontaktujte rodiče.

2. VYŠETŘOVÁNÍ

- Je nutné, mít při vyšetřování třetí osobu jako svědka.
- Pokračujte v pomoci a podpoře oběti.
- Začněte vyšetřování se „zdravým jádrem“, nikdy nezačínejte agresory.
- Vedte rozhovor se svědky, rozhovor s obětí, rozhovor s agresorem/y.
- Nikdy nenaléhat a nechat je říci, co chtějí.

3. HLEDÁNÍ NÁPRAVY

a) METODA USMÍŘENÍ

Provádí se především u počátečních stadií šikany a vykazuje-li agresor ochotu své chování změnit.

- Domluvte usmíření mezi aktéry šikany, bez trestu.
- Řízeně hledejte nápravy, vcítění se agresora do oběti tak, aby pochopil její utrpení.

b) METODA VNĚJŠÍHO NÁTLAKU

Provádí se u pokročilejších forem šikany.

- Ustanovte výchovnou komisi.
- Přinutíte trestem viníky k zastavení agresivního chování.
- Vedte individuální rozhovor s agresorem a jeho rodiči.
- Oznamte trest před celou třídou.
- Zajistěte ochranu oběti.

4. DOKUMENTACE

O celém průběhu vyšetřování je nutné provést zápis se všemi konkrétními údaji.

KYBERŠIKANA

Rozpoznat kyberšikana je obtížnější, než tomu je u klasické šikany. I přesto si je možné na chování žáků všimnout znaků, které nasvědčují tomu, že by mohli být aktéry kyberšikany. Vhodné je pozorovat chování dítěte ve škole, hlavně o přestávkách, i doma. Lze zachytit varovné signály, přímé (chování okolí vůči dítěti) a nepřímé (chování nebo vzhled dítěte) ukazatele přítomnosti šikany ve třídě.

- Důkladně vyšetřete všechny incidenty tak, abyste mohli v případě nutnosti kázeňsky postihnout ty studenty, kteří se kyberšikany dopustili. Jakmile identifikujete agresora/y, zvolte takové řešení, které je odpovídající závažnosti prohřešku a důsledkům, které způsobil.
- Ponechávejte si všechny důkazy kyberšikany. Založte si složku, kde budete mít všechny snímky obrazovky, zprávy, záznamy apod. Tak můžete demonstrovat závažnost chování a jeho dopad na školu. Toto je rozhodující zejména v případech, kdy máte v úmyslu studenty formálně potrestat (např. podmíněčným vyloučením nebo vyloučením).
- Zajistěte si podporu a pomoc externího pracovníka, se kterým má vaše škola navázanou spolupráci. Zvláště v případě, kdy kyberšikana zahrnovala reálné ohrožení bezpečnosti žáků nebo zaměstnanců školy.
- Informujte rodiče kyberagresora o tom, že chování jejich dítěte je bráno vážně a na vaší škole nebude tolerováno.
- Poučte rodiče o tom, že mohou kontaktovat právníka. Některé případy kyberšikany nespádají do kompetencí školy. V těchto případech mohou mít rodiče zájem řešit situaci jinými cestami. Mohou žalovat kyberagresora u občanského soudu např. za obtěžování, úmyslné vystavování nepříjemným zážitkům, stresu atd.
- Používejte kreativní strategie neformálních řešení, obzvláště v případech méně závažných forem kyberšikany, které nevyústily do závažné újmy oběti (například můžete od studentů požadovat, aby vytvořili plakáty proti kyberšikaně a vyvěsili je po škole).

NÁVYKOVÉ LÁTKY

Pojem návykové látky zahrnuje veškeré látky (mj. omamné a psychotropní), které jsou schopné ovlivnit psychiku člověka, jeho sociální chování a ovládací nebo rozpoznávací schopnosti. Patří sem také alkohol a tabák. Konzumace návykových látek osobami mladšími 18 let je považována za rizikové chování. Užívání návykových látek v prostorách školy a na všech školních akcích není přípustné! Všichni zaměstnanci školy mají oznamovací povinnost k řediteli školy v případě, kdy žáci omamné látky užívají, distribuují nebo u sebe přechovávají.

TABÁKOVÉ VÝROBKY

Jak řešit konzumaci tabákových výrobků ve škole?

- Tabákový výrobek je třeba žákovi vhodným způsobem odebrat a zajistit, aby nemohl pokračovat v konzumaci.
- Pedagog dále sepíše o události krátký záznam s vyjádřením žáka (zejména od koho má tabákový výrobek), informuje třídního učitele a předá zápis metodikovi prevence, který jej založí do své agendy.
- Třídní učitel informuje zákonného zástupce žáka.
- V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se chování opakuje, vyzovomí škola orgán sociálně – právní ochrany dětí.
- Jsou vyvozeny sankce dané školním řádem.

ALKOHOL

Jak řešit konzumaci alkoholu ve škole?

- Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistíme životní funkce dle zásad první pomoci a voláme RZS (155).
- **Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagog následovně:**
 - Informuje TU, o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho alkohol má), který odevzdá školnímu metodikovi prevence, ten jej založí do své agendy a vyrozumí vedení školy.
 - Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně-právní ochrany dítěte a vyčká jeho pokynů.
 - Zákonnému zástupci ohlásí škola tuto skutečnost
 - Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dětí.
 - Z konzumace alkoholu škola vyvodí sankce dané školním řádem.
 - V případě podezření na intoxikaci žáka může provést pedagogický pracovník test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška) na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje podle výše uvedených bodů.

Jak řešit nález alkoholu ve škole?

1. pedagog nalezne v prostorách školy alkohol

- Tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
- O nález ihned uvědomí vedení školy.
- Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy.
- Sepíše stručný záznam o události, který předá metodikovi prevence.

2. pedagog zadrží u některého nezletilého žáka alkohol

- Tekutinu nepodrobuje žádnému testu.
- O nález ihned uvědomí vedení školy.
- O nález sepíše stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pedagog tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo zástupce školy. Zápis založí školní metodik prevence do své agendy.
- O nález vyrozumí zákonného zástupce žáka. Pokud se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, upozorní i orgán sociálně-právní ochrany dětí.
- V případě potřeby předá zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.
- Škola vyvodí sankce dané školním řádem.

OMAMNÉ A PSYCHOTROFNÍ LÁTKY (OPL)

Jak řešit konzumaci OPL ve škole?

- Návykovou látku je potřeba žákovi odebrat a zajistit, aby v konzumaci dále nepokračoval.
- V případě, že je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí pedagog žákovi životní funkce dle zásad první pomoci a přivolá RZS (155).
- Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, pedagog zaznamená vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.
- V případě, že žák není schopen dalšího vyučování, vyzve pedagog zákonného zástupce žáka, aby si dítě vyzvedl.
- Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně-právní ochrany dítěte a vyčká jeho pokynů.
- Zákonnému zástupci ohlásí škola tuto skutečnost i v případě, že je žák schopen výuky.
- Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně – právní ochrany dětí.

- Škola vyvodí sankce dané školním řádem. Je třeba rozlišit uživatele od distributora – uživatel je nebezpečný sobě, distributor všem; distribuce je trestným činem.

Jak řešit distribuci OPL ve škole?

Distribuce může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující. Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin. Množství nemá vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.

1. pedagog našel OPL ve škole

- Látku nepodrobuje žádnému testu.
- nálezu ihned uvědomí vedení školy.
- Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nálezu. Obálku přelepí, přelepení opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ve školním trezoru.
- nálezu vyrozumí Policii ČR.

2. pedagog zadrží u žáka OPL

- Látku nepodrobuje žádnému testu.
- O nálezu ihned uvědomí vedení školy.
- O nálezu sepiše stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byla OPL nalezena, datum, místo a čas nálezu a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla OPL nalezena (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pedagog tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo zástupce školy. Zápis založí školní metodik prevence do své agendy.
- O nálezu vyrozumí Policii ČR a informuje zákonné zástupce.
- V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předá pedagog látku přivolanému lékaři.

3. pedagog má podezření, že žák má OPL u sebe

- Řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
- Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultuje s ní další postup a informuje zákonného zástupce žáka.
- Žák je izolován od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem.

U žáka v žádném případě neprovádíme osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

KRÁDEŽE A VANDALISMUS V PROSTŘEDÍ ŠKOLY

Krádeže, zejména mobilních telefonů, a úmyslné ničení školního majetku jsou nejčastějšími formami protiprávního jednání, se kterými se lze ve školním prostředí setkat.

Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem

- O události pořídít záznam na základě výpovědi poškozeného.
- Věc ohlásit na Policii ČR.
- V případě, že je znám pachatel, je třeba ho nahlásit orgánu sociálně – právní ochrany dítěte.

Jak postupovat při vzniku škody způsobené vandalismem

- Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.
- V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
- V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou dítěte k dohodě o náhradě škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

ZÁŠKOLÁCTVÍ

Jednou z poruch chování je záškoláctví. Tato porucha je spojena s negativním postojem žáka ke škole. Žák odmítá normy a hodnoty vzdělávání. V některých případech ovšem může být takovéto odmítání školy projevem šikany nebo reakce na neprospěch či neúspěch. Někdy žák použije tuto formu jednání jako obranný postoj, jak se vyhnout nepříjemnému dopadu konfrontace s úspěšnějšími žáky nebo požadavky učitele na práci dítěte nebo očekávanou reakcí rodičů na špatné hodnocení prospěchu žáka. Při hodnocení záškoláctví je velmi důležité zjistit příčinu.

Jak postupovat při šetření záškoláctví:

- Nejdůležitější je zjištění příčiny, proč se žák k záškoláctví uchyluje. Teprve na základě tohoto vyšetření je možné se žákem pracovat.
- Dalším velmi důležitým krokem je, získat rodiče ke spolupráci, nikoliv k boji škola – žák.
- Výchovný poradce může po dohodě s rodiči navrhnout vyšetření žáka v PPP, která navrhne a doporučí další postupy či možnosti řešení

SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

Sebepoškozování je možné vyzorovat díky různým signálům – tělesné signály, škrábance, jizvy, popáleniny, nepřiměřené oblékání, náplasti, vyhýbaní se TV – převlékání se do cvičebního úboru aj.

Jak postupovat:

- Kontaktovat oběť a zjistit rozsah nebezpečí. V případě nebezpečí volat IZS. Kontaktovat a informovat zákonné zástupce. Nabídnout zákonným zástupcům odbornou pomoc – školní psycholog, dětský psycholog, výchovný poradce.

PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY

Podezření na poruchy příjmu potravy se mohou projevit tak, že žák odmítá jídlo nebo se naopak přejídá a po jídle zvrací, v některých situacích ihned po jídle nadměrně cvičí. Změní se chování žáka – podrážděnost, uzavřenost aj. Často na problém upozorní pedagogové či spolužáci.

Jak postupovat:

- Pokud pedagog zjistí problém snaží se citlivě pracovat se žákem, uklidní situaci.
- Informuje zákonné zástupce a nabídne kontakt na odborné pracoviště.
- Když žák zahájí léčbu, škola se snaží vyjít vstříc dítěti uzpůsobením výukového programu.

PANDEMIE, ONLINE VÝUKA

K vzhledem proběhlé pandemické situace – Covid 19, byli všichni pedagogičtí pracovníci poučeni, aby dbali zvýšené pozornosti vůči netoleranci či nevhodným projevům žáků k sobě navzájem.

Jak postupovat při projevech netolerance:

- Pokud pedagogický pracovník pozoruje zesměšňování či urážky žáka k postoji či názoru jiného žáka, pak zakročí a nastaví formu tolerantního jednání (projev pochopení, neutralitu či ignorování). Vůči takovému projevu chování se pedagog jasně vymezí a dá najevo, že takového chování není ve škole přípustné
- V případě opakující se situace je informován TU, MP a VP a také ZZ.
- Pokud žák reaguje přecitlivěle, pak je dobré odvézt žáka mimo třídu a uklidni ho. Učitel by měl zjistit příčinu jednání, dále informovat TU a ten pak ZZ.

PLÁN NÁSLEDNÉ INTERVENCE

S tímto dokumentem budou seznámeni všichni zaměstnanci školy, zákonní zástupci žáků a žáci školy a bude všem přístupný k nahlédnutí. Krizový plán bude doplňován či obměňován v případě výskytu nebo zvýšení určitého rizikového chování na škole. Škola bude také postupovat v souladu se školním řádem, pracovním řádem, bezpečnostním řádem, krizovým plánem a minimálním preventivním programem. Všechny tyto dokumenty jsou mezi sebou propojeny metodicky. Dokumenty budou pravidelně aktualizovány a event. přizpůsobeny novým podmínkám školy. Zaměstnanci školy, zákonní zástupci žáků i žáci školy jsou a budou i nadále seznamováni s novými aktualizacemi.

POSTUP PŘI PODPŮRNÉM ŘEŠENÍ SITUACE

1. Zajištění bezpečnosti:
 - První zásada je, že Učitel co nejrychleji zajišťuje svou vlastní bezpečnost a bezpečnost ostatních žáků.
 - V případě incidentu udržuje klidný hlas a vyvaruje se konfrontačního chování.
2. Informuje vedení školy:
 - Poté, co má učitel situaci pod kontrolou, informuje vedení školy o incidentu.
 - Učitel má u sebe telefonní číslo na vedení a na metodika prevence.
3. Volá metodika prevence:
 - Učitel co nejrychleji kontaktuje metodika prevence.
 - Metodik prevence přichází do třídy (v případě naléhavé situace za metodika prevence vyučuje učitel bez přímé pedagogické činnosti nebo zástupce školy), bere žáka s sebou a vede s ním individuální rozhovor, aby zjistil, co se stalo.
 - Metodik prevence se pokouší zjistit hlavní příčiny konfliktu, např. nedorozumění, stres, osobní problémy žáka atd.
 - Nejdříve se věnuje žákovi, po vyučování paní učitelce a žákům ve třídě.
4. Učitel pokračuje ve výuce:
 - Jakmile je žák mimo třídu, učitelka pokračuje ve výuce.
 - Snaží se udržet klidnou atmosféru v třídě.
5. Informování rodičů:
 - Poradenské centrum a vedení školy se scházejí a společně se informují o situaci.
 - Poté jsou o incidentu informováni rodiče.
 - Zákonní zástupci jsou pozváni do školy na schůzku s vedením školy, učitelem a metodikem prevence.
 - Poradenské centrum naslouchá rodičům a má připravené návrhy, jak situaci řešit.
6. Vyhodnocení situace:
 - Po incidentu škola vyhodnocuje situaci.
 - Nastavuje preventivní opatření, aby se podobným incidentům v budoucnu předešlo a již se neopakovaly.
7. Poradenské centrum poskytuje podporu pro učitelku, třídu a žáka:
 - Všichni zúčastnění dostávají potřebnou podporu, ať už psychologickou nebo jinou.
 - Pomáhá jim zpracovat své pocity a obavy spojené s incidentem.
8. Individuální plán podpory:
 - Vytváří se individuální plán podpory pro žáka, který může zahrnovat terapeutické sezení, návštěvu PPP, pravidelné setkávání se s metodikem prevence nebo školní psycholožkou.
9. Sledování a hodnocení:
 - Poradenské pracoviště pravidelně sleduje situaci.
 - Věnuje pozornost jakýmkoli změnám v chování žáka a pravidelně s ním komunikuje.
10. Reflexe a seberozvoj:
 - Zamýšlí se nad tím, co se stalo, a zvažuje, co by mohlo udělat jinak v budoucnu.